

1. ILMAISUTAITO JA KIRJALLISUUS

1.1. OPETUKSEN TAVOITTEET JA SISÄLLÖT

Kansalaisopiston opetus on avointa kaikille. Jokainen opiskelija aloittaa opiskelun omista lähtökohdistaan ja asettaa itse omat tavoitteensa. Elinikäisen oppimisen periaate ja erilaisten oppimistyylien huomioiminen ovat opetuksen suunnittelun lähtökohtia. Ilmaisutaidon ja kirjallisuuden opiskelun myötä kyky havainnoida ja ymmärtää ympäristöämme ja toisiamme syvenee. Oma ilmaisu ja luovuus rikastuvat. Kirjallisuuden/teatteritaiteen tuntemus laajenee.

Opiskelu tarjoaa mahdollisuuden arjesta irtautumiseen, hiljentymiseen, uuden oppimiseen, itsensä kehittämiseen iloon ja elämyksiin.

Opiskelu tukee hyvinvointia.

Opetus etenee perusharjoituksista kohti oman ilmaisun vahvistamista.

Jatkuva palautteen saaminen on keskeistä. Palautetta antavat opettajan lisäksi myös toiset opiskelijat (vertaispalaute). Palaute on kannustavaa ja rakentavaa.

Ilmaisutaito

Tavoitteena on vahvistaa yksilön omaa ilmaisua, vuorovaikutus- ja ryhmätyötaitoja, kannustaa heittäytymään, rohkaista luovuuteen ja ajatteluun. Itsetunto paranee ja rohkeus esiintyä muiden edessä lisääntyy. Taitoja harjoitellaan erilaisten ilmaisuharjoitteiden avulla ryhmän ikä ja taitotaso huomioiden.

Lasten ryhmässä opetus tapahtuu leikin ja pelien kautta. Aikuisten ryhmässä opiskelijat tutustuvat teatteriin taidemuotona ja oppivat ilmaisun eri muotoja. Kursseilla käydään läpi teatteri-ilmaisun eri osa-alueita kuten improvisaatiota, äänenkäyttöä, näyttelijäntyötä, naamioteatteria, pantomiimia, lyhyitä tekstejä

ja esityksiä kuten sketsejä, tehdään tunnetila- aisti- ja kontaktiharjoituksia jne. Joillakin kursseilla voi oppia tekstianalyysiä ja roolianalyysiä.

Osalla opiston kursseista tuotetaan teatteriesitys. Oli esityksen lähtökohtana sitten valmis teksti tai improvisaatio, vaiheet ensimmäisestä kokoontumisesta viimeiseen esitykseen ovat monimuotoiset ja vaativat opiskelijalta pitkäjänteisyyttä ja sitoutumista. Jokainen ryhmäläinen on tärkeä osa esitystä. Esitysten kautta opiskelijan esiintymiskokemus karttuu, itseilmaisu vahvistuu ja ryhmätyötaidot ja roolityöskentely kypsyvät ja kehittyvät.

Ryhmäläisten välinen hyvä ilmapiiri ja luottamus ovat edellytyksiä luovalle työskentelylle.

Kirjallisuus ja sanataide

Kansalaisopistolla järjestetään mm sanataidekursseja lapsille, kirjoittajakursseja sekä ”lukupiirejä”, joissa paino on kirjoittamisen sijaan luetussa kirjallisuudessa ja siitä käytävässä keskustelussa.

Tavoitteena on tutustuttaa opiskelijaa sanataiteen ja kirjallisuuden lajeihin ja ilmaisukeinoihin. Tehdään havaintoja maailmasta ja sen ilmiöistä ja pohditaan niitä ja löydetään tarinoita. Opitaan jäsentämään omia tunteita ja ajatuksia sanoiksi sekä tekstiksi. Etsitään omaa tapaa kirjoittaa tai lukea. Eläydytään tekstiin, löydetään uusia näkökulmia.

Pienten lasten kursseilla tavoitteena on rohkaista käyttämään mielikuvitusta, osallistumaan leikkiin ja vuorovaikutukseen. Tavoitteena on myös tutustuttaa lasta lastenkirjallisuuteen – runojen ja tarinoiden maailmaan – sekä innostaa kertomaan omia tarinoita sekä kuuntelemaan ja lukemaan.

Kirjoittajakursseilla käydään läpi proosan kirjoittamisen perusasioita. opetellaan kirjoittamaan lyhyitä tekstejä kuten runoja, monologeja, dialogeja ja hetken kuvauksia. Kursseilla kirjoitetaan riimirunoja, vapaamittaisia runoja, kalevalamittaisia runoja haiku- ja tankarunoja ym. Lisäksi opiskellaan novellikirjoittamisen perusteita ja tehdään erilaisia sanataideharjoituksia.

1.2. OPETUS

Opetuksen käytännön toteutus

Kurssitarjonnassa on sekä koko lukuvuoden mittaisia pidempiä kursseja että lyhytkursseja eri aiheista. Kurssit ovat itsenäisiä kokonaisuuksia mutta laaja kurssitarjonta kaikille ikäryhmille mahdollistaa pitkäjänteisen harrastamisen ja oppiaineessa kehittymisen.

Työskentelyn puitteet pyritään järjestämään kaikissa opetuspaikoissa niin, että työskentely on mukavaa, tarkoituksenmukaista ja turvallista. Esiintyville ryhmille järjestetään esiintymismahdollisuuksia osana opetusta. Kansalaisopistolla on rooliasu- ja rekvisiittavarasto, joka on kaikkien ryhmien käytettävissä. Opiston on

teatteriluokka, jossa on mahdollista tehdä pieniä esityksiä. Luokassa on esitysvalaistus ja äänentoistovälineet.

Kurssin suunnittelija ja kurssin opettaja yhdessä huolehtivat siitä että opetustilat ja välineet ovat asianmukaiset. Kansalaisopiston kaikissa luokissa työskentelee useita eri ryhmiä ja opettajia. Kukin ryhmä osaltaan vastaa siitä että luokat ja varastotilat pysyvät kunnossa.

Sekä kurssisuunnittelussa että opetuksen käytännön toteutuksessa noudatetaan tasapuolisuuden ja tasa-arvon periaatteita (Kuopion kansalaisopiston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma).

Opiskelijat

Kursseille voivat osallistua sekä aloittelijat että pidempäänkin ilmaisutaidon tai kirjallisuuden ryhmissä harrastaneet. Kurssisuunnittelun ja opintoneuvonnan avulla pyritään löytämään jokaiselle sopiva ryhmä.

Monissa ryhmissä taitotasoltaan erilaiset oppijat työskentelevät yhdessä. Parhaimmillaan tämä rikastuttaa oppimisen tuloksia. Oppijoiden erilaiset lähtökohdat, kokemukset ja oppimistyyli sekä aikaisemmat tiedot ja taidot pyritään huomioimaan opetustilanteissa. Oppiminen on vuorovaikutuksellista ja hyvä ja luottamuksellinen ilmapiiri opiskelijoiden kesken on tärkeää.

Opetusta järjestetään sekä päivällä että ilta-aikaan arkisin ja viikonloppuisin. Näin huomioidaan työssäkäyvät, lapset sekä mm. eläkeläisharrastajat.

Tavoitteena on mahdollistaa opiskelu kaikille.

Opettajat

Ainealueen kurssitarjonnan kokonaisuudesta vastaa vastuuopettaja/suunnittelija. Vuosittain rekrytoidaan tarvittava määrä tuntiopettajia, joilla on ainealueen osaamista monipuolisesti. Ilmaisutaidon ja kirjallisuuden opettajat ovat oman taiteenalan ammattilaisia.

Opettajat suunnittelevat opetuksensa itse ja heidän osaamista tuetaan perehdytyksen, koulutuksen ja pedagogisen tukemisen keinoin. Vastuuopettajat/suunnittelijat toimivat tuntiopettajien perehdyttäjinä ja tukihenkilöinä opetukseen ja kurssien käytännön toteutukseen liittyvissä asioissa.

1.3. ARVIOINTI

Oppimisen arviointi

Oppimisen arviointi on jatkuvaa. Opettaja ohjaa, neuvoo ja antaa palautetta. Opiskelija harjoittelee itsearviointia ja palautteen antamista muille ryhmän jäsenille sekä palautteen vastaanottamista toisilta opiskelijoilta. Palautteenanto tukee opiskelijan henkilökohtaisen tavoitteen edistymistä.

Toteutuksen arviointi

Opettaja huomioi kurssin sisältöjen suunnittelussa opiskelijoiden toiveita ja taitotasoa. Opiskelijoilla on mahdollisuus vaikuttaa opetuksen sisältöihin.

Kursseista kerätään palautteita vuosittain. Seuraavan lukuvuoden kurssitarjontaa suunniteltaessa, kurssien onnistumista ja arvioinnin tuloksia tarkastellaan ja hyödynnetään yhdessä opettajien kanssa.